

Leersessie 5: Duurzaam samenwerken met gezinsleden

Opbrengst

In de proeftuinen ontstaan andere manieren van samenwerken met gezinnen en huishoudens. Bij deze samenwerking stappen professionals in een proces dat weerbarstig en onvoorspelbaar is, soms lang kan duren, en waarvan de uitkomst vooraf onzeker is. Deze manier van samenwerking vraagt om een andere intentie van professionals. Een die uitgaat van wederzijds vertrouwen en die echtheid, betrouwbaarheid én de bereidheid tot reflectie vraagt. Deze andere manier van samenwerking is in de proeftuin een belangrijke basis voor duurzame verandering voor gezinnen.

*‘Ouders hebben het
door als je niet echt bent.
Dan werkt het niet’*

Inzichten

1 Echtheid en opbouwen van vertrouwen werkt

In de proeftuinen is een andere manier van werken met gezinnen en huishoudens ontstaan. Echtheid, betrouwbaarheid, bereidheid om te reflecteren, en open te staan voor tegenspraak van collega's staat daarbij centraal. Wanneer vanuit die intentie wordt gewerkt ontstaat ruimte om eerlijk te zijn over wat je als professional ziet. En staan gezinnen eerder open voor de kennis en ervaring die professionals brengen. Deze inzichten sluiten aan bij wat ook het Ondersteuningsteam Uithuisplaatsingen Toeslagenaffaire benadrukt: samenwerking is geen instrument dat je inzet, maar een relatie die je aangaat. Formele macht en mandaat werken vaak averechts. Het draait erom dat gezinnen zelf de regie behouden of terugkrijgen.

2 Streven naar een vertrouwensrelatie met ieder gezinslid

Het samenwerken met gezinnen en huishoudens in de proeftuinen is systemisch en gezinsgericht. Professionals stellen zichzelf de vraag: zie en erken ik ieder gezinslid in zijn of haar eigen perspectief, ook de kinderen? In de proeftuinen werken ervaringsdeskundigen in het team die zich bij uitstek kunnen verdiepen in de verschillende perspectieven van de kinderen en de volwassenen. Zij zetten die kennis in tijdens de samenwerking met gezinnen en in overleg met collega's. Ook zorgen zij ervoor dat er zoveel mogelijk mét gezinsleden gesproken wordt en niet óver hen. Daarnaast gaan professionals uit de proeftuin actief op zoek naar manieren om het gezin of huishouden, en het netwerk eromheen, als collectief te versterken. Als het nodig is worden meerdere mensen uit het team verbonden als steunfiguur aan de individuele gezinsleden.

Leersessie 5: Duurzaam samenwerken met gezinsleden

Inzichten - vervolg

3 Het belang van vertrouwen op collega's

Professionals in de proeftuinen werken voor verschillende organisaties. Zij hebben baat bij een cultuur van leren en reflecteren. En bij intervisie en buddysystemen die organisatie overstijgend worden georganiseerd. Dit stelt ze in staat om kwetsbaar te kunnen zijn, kritisch te blijven denken en samen verantwoordelijkheid te dragen. Wat weer nodig is om duurzame relaties met gezinnen of huishoudens op te bouwen. Daarnaast is ook rugdekking vanuit de eigen organisatie nodig om echt te kunnen doen wat nodig voor gezinnen.

4 Leren van geitenpaadjes

Bij het werken in de proeftuinen zijn procesmatige geitenpaadjes ontstaan om te kunnen doen wat nodig was om het gezin of huishouden te helpen. Om echt impact te maken is het belangrijk om deze geitenpaadjes zichtbaar te maken en te vertalen naar nieuw regionaal of landelijk beleid.

‘Onze kijk op gezinnen is veranderd. Voorheen zagen we ouders vooral als opvoeders via wie we aan veiligheid voor de kinderen moesten werken. Nu kijken we veel meer naar hen als individuen en partners’

‘Het gaat eigenlijk veel meer om vasthouden. We bewegen mee in een proces met het gezin tot het goed genoeg gaat en we kunnen gaan bouwen’

‘Dat is eigenlijk het meest cruciale, dat ouders regie houden over hun situatie. Formele macht of een mandaat om in te grijpen werkt juist averechts’

‘Als je vertrouwen hebt opgebouwd kun je eerlijk zijn over wat je ziet’

Helpende vragen

- Op welke manier helpen formele macht en mandaat mij in mijn werk?
Op welke manier werkt het tegen?
- Wat doen wij om het gezin en de mensen om het gezin als collectief te versterken?
- Op welke manier zorgen wij dat we niemand van het gezin vergeten of afschrijven?
Hoe zorgen we dat we iedereen betekenisvol betrekken?
- Hoe zorgen we dat we geïnteresseerd blijven in ieders perspectief?
Zowel van gezinsleden als van collega's?
- Gebruiken wij kinderen weleens als informatiebron?
Wat levert ons dat op in termen van vertrouwen en samenwerking?

Een samenwerking met:

VERWEY
JONKER

Instituut

Toekomstscenario
kind- en gezinsbescherming

HOGESCHOOL
ROTTERDAM

Hulpbronnen

- [Het praatboek voor kinderen](#)
- [Praktijkboek Praten met kinderen over kindermishandeling](#)
- [Publicaties van het Ondersteuningsteam Uithuisplaatsingen Toeslagenaffaire](#)